

מסורת הש"ס

(א) (גמבדמי תן, ט) כטרה
 ניהו מש"ה כי י"ק, (ז) שפין
 נשנה דף ה"ה, (ח) שילתן
 סוס כלי"ג, (ט) דף ו'ז
 (ו) שפין ע"ג, (ז) חיה
 טמאלין ק"י, (ח) נוע"ע
 חוס' ב"ק מל: ד"ה נפקא
 חוס' נמכות אל: ד"ה ור"ש,
 (ט) ויש נדמות דלכא נלוקמי
 נדאשו ורובו דמי נלמו א"י
 נמיר קלט מהוא טמא ואת
 נעמיד נלפסר חלבו וגמל נשנה
 מפני שסועה כמו שכן וארננה
 וחזיר כלאמיתין לקמן י"ק,
 (י) ג"י רש"י מהוא טמא,
 (יא) נוע"ע חוס' מל: ד"ה
 נקטתין, (יב) כטרה אל ואס
 דהושו מוחלן נדומת
 המקסן י"ק, (יג) נדמאני
 נמכות מל: כל שפין מוח
 מפילין עכר כשמונה עשה כי
 דומא נלמוד כי י"ק

תורה אור השלם

1. כל פטר דרם לי וכל
 מקנה תזכר פטר שור ושה:
 ופטר חמור תפדה בשוה
 ואם לא תפדה ותרפחו כל
 בכור בנך תפדה ולא יקרא:
 פני ריקם: שבות ד"י ט כ
 2. אך אף זה לא תאכלו
 ממעלי הגדה ותפסותם כי
 חפרסו את הגדלי כי
 מעלה גרה הוא ופרקה
 איננו מפרס טמא הוא
 לקב: וקרא י"ד

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה ואל וכו'
 ולעולם אין נפדין אלף כסה
 וכו' מפיה בשנה נמנ' כל
 (ב) ד"ה חמור חלום
 בעלמא הוא וליחייב:

רבינו גרשום

פריך רב אחא: הדין שפית
 למעט פטור סוסים וגמלים
 מכל דבר אכל פטר חמור
 אחרינא לא מיתיר להכי
 אלא תרוייהו זכירי: דאי
 כתב רחמנא חד הוא אימנא
 הוא פטר חמור דבר שווה
 בכלל פטר בהמה וטמאה
 תפדה: ויצא מן הכלל.
 דכתב ופטר חמור תפדה
 בשוה ולא ללמד על עצמו
 כר: א"כ: דלעולם בכל דבר
 א"כ לכתוב ופטר חמור
 תפדה בשוה וחמור תפדה
 בשוה פטר חמור וזינן
 למה לי פטור חמור אמרת
 כל לפדות ולא פטור סוסים
 וגמלים כר: כל מקנה חמור
 כלל שור ושה וחמור דמיין
 ליה ופטר חמור תפדה
 בשוה וחייב ליה כפוטא:
 ור' יוסי הגלילי: אמר לך
 האי חמור לא הוא פטרטא
 דפטר הפסיק הענין ור'
 אתה לדנו לחמור עם שור
 ושה בכלל ופטר ולא כלל
 ופטר הוא: ורובני אמרי
 אין ודאי חמור חמור
 מההוא פוטא דריו"ו ופטר
 הדר וערבתי דמפסות על ענין
 ראשון והיו נמי כפוטא:
 ור' יוסי הגלילי: א"כ דחד
 פוטא הוא לא לכתוב לא
 וי"ו ולא פטר: פסיק ליה.
 ופטר וחדר ו' וערבתי להו
 דהוה חד פוטא ור' יוסי
 לא משמע ליה האי וחדר
 ערובי: ויש בו מקצת סימן.
 שרומה לפרה: או דלמא
 כיון דמין חמור הוא האם
 והבן והאם קדוש בכורה
 קדוש גם הבן והואלי ויש
 בו מקצת סימן: לא אפיה
 שילדה מין חמור: כי יש בו
 מקצת סימן א' חזיר דאורי

ס"ל מקרא אחר (שמות לד) ופטר חמור תפדה כשה אס אינו ענין
 למעט שאר בהמה טמאה משה שהרי מעטן בפסוק ראשון מנהו ענין
 למעטן מכל קדושת צבור: **מסקין לה רב אחא.** הא תרוייהו זכירי
 דאי כתב חד הוא אמנא הו פטר
 הבהמה הטמאה תפדה: **וילא מן הכלל**
ללמד. שפדיונו כשה לא ללמד על
 עצמו ילא אלף ללמד על הכלל כולו
 ילא כו' ולעולם (א) נפדין כשה ת"ל
 מקרא אחר ופטר חמור תפדה לומר

זה כשה ולא אחר כשה: **מעטינהו**
משה ולעולם ככל דבר. וקדושים
 צבור: **א"כ נפוט.** קרא מניינא
 חמור כשה תפדה ואלא ידענא דפטר
 קמישתי מדהדר כתב פטר ש"מ
 מדין פטר רחס ממעט להו לשאר
 בהמות טמאות דלן להס דין כצורה:
כל מקנה חמור. פטר שור ושה ופטר
 חמור תפדה כשה כלל ופטר כהדדי:
פטר חמור הפסיק הענין. ללא
 מנייניה ככלל ופטר דאי אקרא קמא
 קא מהדר מכדי כתיב לעיל מנייה
 פטר שור ושה נכתב וחמור תפדה
 כשה ונהדר אפטר דלעיל אלף מדהדר
 כתב פטר ש"מ לאו אקרא קמא
 קמהדר: וי"ו. דכתב ופטר הדר
 ערביה וזההדיה אקרא קמא דו"ו
 מוסף על ענין ראשון: ור' יוסי. אמר
 לך אי אקרא קמא קאי לא לכתוב
 פטר לאפסוקיה ולא נאטרך וי"ו
 לערביה: **וסדר ערבי נלו.** למימר
 ללדייניה ככלל ופטר: **או דלמא כיון.**
 דמנייניה שור דמין כשהה טמאה
 ניהו לאו שינוא ימינא הוא וכו' אית
 מקצת סימנים דאס חייב: **סימנין**
מילתא. חשונה היא דלע"ג דלישתי
 כולי האי מחייבי ליה מקצת סימנין
 צצורה: **מאי לאו אפי' פרה שילדה**
מין סוס. וש"מ סימנא מילתא היא
 כ"ס כולוה צינך: **לא אפרה שילדה**
מין חמור. דהואיל תרוייהו בני
 קדושת **בהמה ניהו כי אית מקצת**
סימנין חייב ולא תפשוט מינה אלף
מל: מאי לאו אסרוייהו. קאי האי
 ואס יש מקצת סימנין ותפשוט מינה
 תרתי: **לא אפרה שילדה מין חמור.**
 ומשום דתרוייהו קדשי כצורות: **אל**
חמור שילדה מין סוס נמא כלכא
קמי נה הכא נפטורא. לאשמעינן
 דגמדה הו ופטור מן הצורה כי לית
 זיה מקצת סימנין דמשום רישא
 קתני חמור שילדה מין סוס אלף סיפא
 לאו עלה מהדר: **חמור אדום (א).**
אדומים הן: סימנא בעלמא דלא
סחלין לך. גירסאך כגשנה ותימא
 טהורה שילדה מין טמאה אסור
 וטמאה שילדה מין טהורה מותר:
 דבר

הלוקח עובר חמורו פרק ראשון בכורות

ו.

(א) **ומה הן באביה.** מה הוא מיושב יותר שלף דבר יל אלף כפרה
 שילדה מין חמור ולא חמור (ד) (הילד פרה): **ל"מא** **אי צמיתני**
שהיוצא. לקמ"ס דייק מנייה מי גרלים של חמור אסורין והכא דייק מדקמני
 שהיוצא שנותן טעם לדבר הוה ליה למיתני והיוצא: (א) **ורב"ש** **שמעון**
נפקא מאת הגמל. הכא דריש ר"ש

את וצפ' קמא דמנחות (דף יא:.) גבי
 לצונה אמר ר"ש את לא דריש ו"ל את
 לא דריש להאיא דרשא מדע מדלל
 מייתי עלה היאל דשמעון העמסוני
 כדמייתי הכא ור"מ דמשמע הכא
 מלן דדריש את אסר קלוט כר"ש
 ורבי יוסי הגלילי דריש צפ' ארצנה
 וממשה (צ"ק מל:.) דדריש צבל השור
 נקי מדמי ולדות ואת להנאט עורו
 וצפ' בהמה המקשה (חולין דף ע:.) שרי
 קלוט גבי כטמאה טמא כטוהרה
 ר' יוסי הגלילי כטמאה טמא כטוהרה
 טהור דכתיב וכל הולך על כפיו מהלכי
 כפיו "טמא לך ופריך קלוט צמעי
 קלוטה לטמא ש"מ פשיטא ל' לר'
 יוסי כטוהרה טהור וי"ל ניהא ליישב
 מילתיה דר' יוסי אפילו למ"ד קלוט
 שרי א"כ נדאשו ורובו דמי נלמו איירי
 דמוה"ר ר' שמעון (י) דשרי ויש לדקדק
 מהכא דהכי הלכתא דלא דרשינן את
 דקיימא לן כרצנן דשרו קלוט כדמוכח
 פרק בהמה המקשה (שס עה:.) דלמר
 הכל מודים בקלוט צן קלוטה צן פקושה
 שמונת תרתי תמייה דכירי אינשי
 ש"מ קלוט שרי (א) ואיכא נלוקמא נדאשו
 ורובו דמי נלמו אס וכן נמיר קלוט
 "מהא טעמא ואת יעמיד נלפסר
 חלבו וגמל נשנה מפני שסועה כמו
 שפן וארננה כדלמר לקמן ור"ה ניהא
 לר' יוסי הגלילי אלף יש לדקדק
 מדלמר פרק צנות כותים (מה
 דף לו.) נקטינן אין קושי סותר ציבה
 ואי משכתא תנא דלמר סותר ר'
 אליעזר היא והתם (דף לה.) מפרש
 טעמא דר' אליעזר משום דנפיש את
 וצמכות פ' הנושא (דף קג.) דלמר
 זוהרו צכוד אמכס וקאמר אשת אב
 הואי ופריך אשת אב נמי דלוריינא
 היא את אצין לצנות אשת אצין י"ל
 יחא ל' ליישב דברי רבי ככולי עלמא
 " עוד נראה דלן זה רחיה מנהג
 דמה הוא וקוק לומר (א) אי משכתא
 תנא דלמר סותר ר' אליעזר היא הא
 איכא כל הני תנאי דדרשי את"ס:
פירש"ש. ור"מ לוקמא **צכוד** אב
 ואס דמשווה צכודן לצכוד המקום
 קידושין (דף לו:.) ולעצור עליו צשני
 ע"ה (כדלמר תפילה ושיחה עשה)
 י"ל דמשמע ליה דומיא מורא לא
 מקום וזה אי אפשר ורבי עקיבא
 מרצה תלמידי חכמים דתנן (אבות
 פ"ד מ"ב) מורא רצך כמורא שמים:
 הטמאים

איצטריך ס"ד התם הוא ריש לה קרנים והא אין לה קרנים הא פרסותיה כפוקות והא פרסותיה קלוטות אבל
 הכא דאידי ואידי אין לה קרנים אידי ואידי פרסותיה קלוטות אימא חמור אדום בעלמא הוא קמשמע לן: ומה
 הן באבילה כו': למה לי למיתני שהיוצא סימנא בעלמא הוא דלא תיחלף לך דלא תימא זיל בתריה ידיה
 והאי טהור מעליא הוא והאי טמא מעליא הוא אלא זיל בתר אימיה מנא הני מילי דתנו רבנן ² אך את זה לא
 תאכלו ממעלי הגרה וממפריסי הפרסה יש לך שהוא מעלה גרה ומפריס פרסה ואי אתה אוכלו ואיזה יזה
 טהור שנוולד מן הטמא או אינו אלא טמא הנוולד מן הטהור וממפריסי הפרסה
 הכי

סימן בעלמא הוא. לגיט' דלא תיחלף לך איזה מותר באבילה דיכיל אינשי למיעטא ביה: דלא תימא זיל בתריה
 ידיה. דגולא אי הו מין טהור ליהו טהור מעליא הלכך קאמר שהיוצא מן הטהור דול בתר אימיה אימיה טהורה היוצא
 ממנה אצ"ג שהוא מין טמא טהור: או אינו. אפילו טמא הנוולד מן הטהורה לא תאכלו ומאי מבעלה

עין משפט נר מצוה

יט א ב מ"י פ"ב מהל'
 כצורות הלכה ו סמג
 עשין ר"ח טו"ש"ע י"ד סימן
 שט סעף ו:
 ג מ"י פ"א מל' מחלנות
 אסורות הל"ה טו"ש"ע י"ד
 ס"ט עט ע"י נ:

שיטה מקובצת

אל אלא בפרה שילדה מין
 חמור ולא חמור שילדה
 חמור: ורואיני פסוק שכתוב
 בהם וחמור שילד כעין פרה
 נהירא דאין זה רחיה וכו'.
 נהירא דאין זה דחיוי דניהא
 ליה למקט כר"א לפי שדבר
 קדוש צממו: חוס' הורא"ש:
 אן אי משכתא תנא דאמר
 סותר ר' אליעזר היא את
 איכא כל הני דרשינן את כיון
 ור"מ וא"ת לוקמא על מוראת
 אב ואם והשווה צכודן
 לצכוד המקום וכו' ולעצור
 ביהר' עשה וכו' (עי' חוס'
 קמא ע"ב) כדאמר גבי
 הפליין שיש ח' עשה וי"ל
 הורא"ש דיל יי"ל דלא
 משמע ליה להשוות מורא
 בשור ודמורא המקום עד
 שבא ר"ע וכו' ח"ח. לפי
 שמצינו בהם לזון והמורא
 רבך כמורא שמים אבל
 ואהבת את ה' אליהך לא
 הוה ק"ל לדרבנא אב ואם
 לענין אהבה (דמי' [כיון]
 השווה הכתוב [בכרם])
 כדלמר ע"כ מצאתי וניל
 דשבות נפל בהנה וניל מאי
 דכתבו ור"מ קאי על דבור
 הנוס' שקביעותו על מאי
 דאמרו בגמ' כיון שהגיע
 לאת ה' אליהך תורא פירש
 וכו' והוא כע"ב:

רבינו גרשום (המשך)

דפטרות מן הבכורה כי אין
 מין סוס דכי אין בו מקצת
 סימנין כמציא דפטרטא אלא
 לאו תרתייהו קאי וש"מ
 דחמור דלית מין סוס
 דחייב דכי יש בו מקצת
 סימנים: לעולם אפיה קאי
 ולא אחמור ואי אמרת א"כ
 קתני לה לפטור שפוטא לאו
 פשיטא היא דאיצטריך למיתני
 לה לפטורה ולא ליפטר לה
 מפרה שילדה חמור דס"א
 מפרה הוא בפרה שילדה
 חמור דכי אין לה מקצת
 סימנים דפטרטא דהא יש
 לה קרנים וכו': אבל הכא.
 בחמור שילדה מין סוס
 דאידי ואידי אין לה קרנים
 אידי ואידי פרסותיה קלוטות
 ממאי דהא מין סוס דלמא
 לאו חמור אלא חמור
 אדום בעלמא הוא. וסתם
 סוס אדום וחמור שחור.
 והאי דלמא אצ"ג דאדום
 הוא אימא חמור אדום
 הוא וליחייב בכבוד להכי
 אצטריך למתני לה לפטורה
 ואכתי לא תיענין: ומה הן
 בכבוד כי יש בו מקצת
 סימן אלא בפרה שילדה מין
 חמור אבל חמור שילדה מין
 סוס ופרה שילדה מין סוס
 דאין לה קרנים: ומה הן
 באבילה. ולדות של בהמה
 טהורה שהוא ממין בהמה
 טמאה מותרין מן באבילה
 שהיוצא מן הטהור טהור
 והיוצא מן הטמא טמא: